

Nededžan

OBČASNÍK O ŽIVOTE NEDEDZE • Ročník III. • Číslo 1/2010 • NEDECZ 1384

JAR PREDO DVERMI

Prešla už plesová sezóna, fašiangy a pomaly (alebo skôr rýchlo) už aj predveľkonočné pôstne obdobie roku 2010. Do rúk sa vám dostalo prvé číslo tohtoročného Nededžana, ktorý slávi svoje štvrté narodeniny.

Štyri roky v ľudskom bytí to je dieťa, ktoré už chodí do škôlky. Dieťa, ktoré si zvyká na kolektív, bojuje o svoje pevné miesto v ňom.

My veríme, že Nededžan si už svoje miesto vo vašich domácnostiach vybojoval. A aby si ho aj udržal, k tomu potrebujeme aj vás, milí spoluobčania, vaše postrehy. Píšte, mailujte, prispajte k tvorbe nášho obecného časopisu.

Nech prebúdajúca sa príroda prebudí aj vaše mysle, aby ste hýrili dobrými nápadmi a trochu z nich venovali aj Nededžanovi.

Nech jar, ktorá nám klope na dvere, vám nespôsobí jarnú únavu, ale práve naopak, dni plné zdravia, energie a radosti.

redakčná rada

*Skončili už tuhé mrazy,
jar si ku nám cestu razí.
Deň je dlhší ako noc,
predo dvermi Veľká noc.*

Jar

*Čože sa to robí,
čože sa to deje?*

*Slniečko sa na nás
už teplejšie smeje.*

*Plačúce strechy,
zurčiace potoky,
častejšie počuť
spevavé vtáky.*

*Zo zeme sa tlačia
snežienky a bledule.*

*Jar sa hlási,
tak veru, tak to je.*

Samuel Ďugel 4. A

Jar prichádza

*V kalendári marec vládne,
každý deň sa zima bráni,
jedno je však jasné,
jari sa viac neubráni.*

*Slniečko hojne
bledé líčka hreje,
spod snehu skromne
snežienka sa smeje.*

Lenka Zajacová 4. A

Jar a snežienky

Jedného dňa, keď som sa hrala v našej záhrade, skoro som na niečo skočila. Bolo to veľmi maličké a vyčnievalo to z hlíny. Videla som iba bielu hlavičku a drobné zelené lístočky.

Hneď som zavolať maminu a spýtala sa jej, čo to je. Dozvedela som sa, že je to prvý jarný kvietok – snežienka a práve začína rásť. Každý deň som sa na snežienku chodila pozerat'. Zo dňa na deň bola väčšia a krajšia. O pár dní mala okolo seba veľa ďalších snežienok. Tak sa mi zapáčili, že som ich nakreslila na papier a vyzdobila som si s nimi izbičku. Odrazu bola jar aj v mojej izbe. Bola som šťastná, že snežienky nie sú len u nás v záhrade, ale aj v mojej izbe. Každý rok sa teším na jar, keď začnú rásť snežienky.

Adriána Šeligová 4. A

Uznesenia ObÚ v Nededzi – č. 1 a 2

Uznesenie č. 1 zo dňa 25. 1. 2010:

Obecné zastupiteľstvo v Nededzi

a) berie na vedomie:

1. List OR Hasičského a záchranného zboru Žilina – vykonávanie preventívnych kontrol v roku 2010.
2. List zo ZMOS-u v súvislosti s rozdelením dotácií pre obce a mesta z titulu výpadku podielových daní.
3. Prípravu stretnutia f. Apko Servis Poprad s poslancami – vyjadrenie k PD na riešenie aktívnej protikorózneho ochrany plynovodov.
4. Požiadavku Reg. kultúrneho strediska Žilina na poskytnutie podkladov do publikácie o starých zvykoch, pesničkách, krojoch z našej obce.
5. Výzvu na predloženie overených materiálov k projektu PRV – rekonštrukcia MK a chodníkov v obci.
6. Informáciu o pripravovaní podkladov k žiadosti o územné a stavebné povolenie na akciu „Revitalizácia námestia Nededza“.
7. Zmluvu o komplexnom zabezpečovaní odpadového hospodárstva medzi Mikroregiónom Terchovská dolina a f. T+T, a. s., Žilina.

b) schvaľuje:

1. Program Obec. zastupiteľstva.
Hlasovanie: Za – 4 Proti – 0 Zdržal sa – 0
2. Overovateľov zápisnice – Miroslav Česnek a Milan Drábik.
Hlasovanie: Za – 4 Proti – 0 Zdržal sa – 0
3. Správu Ústrednej inventarizačnej komisie o výsledku inventarizácie majetku a záväzkoch k 31. 12. 2009.
Hlasovanie: Za – 4 Proti – 0 Zdržal sa – 0
4. Zmluvu o poskytnutí fin. prostriedkov zo ŠR na výkup pozemkov, financovanie proj. dokumentácie, geodetických prác a infraštruktúry súvisiacej s regionálnym rozvojom na rok 2009, reg. 450/2009-3100-3200 uzavretá medzi MH SR a Obcou Nededza a dodatok č. 1 k tejto zmluve, reg. č. 11/2010-3100-3200.
Hlasovanie: Za – 4 Proti – 0 Zdržal sa – 0
5. Výkup pozemkov v súlade so Zmluvou o poskytnutí fin. prostriedkov zo ŠR na výkup pozemkov, financovanie proj. dokumentácie, geodetických prác a infraštruktúry súvisiacej s regionálnym rozvojom na rok 2009, reg. 450/2009-3100-3200 uzavretá medzi MH SR a Obcou Nededza a dodatok č. 1 k tejto zmluve, reg. č. 11/2010-3100-3200 medzi Obcou Nededza a f. Archer Invest, s. r. o., Bratislava a obcou Nededza a Realitnou kanceláriou RED, s. r. o., Žilina.
Hlasovanie: Za – 4 Proti – 0 Zdržal sa – 0
6. Vyúčtovanie dotácie OŠK Nededza za rok 2009 poskytnutej z rozpočtu obce.
Hlasovanie: Za – 4 Proti – 0 Zdržal sa – 0
7. Žiadosť OŠK Nededza o poskytnutie fin. dotácie z rozpočtu obce Nededza na všeobecne prospešné činnosti a podujatia na rok 2010.
Hlasovanie: Za – 4 Proti – 0 Zdržal sa – 0

Uznesenie č. 2 zo dňa 8. 3. 2010:

Obecné zastupiteľstvo v Nededzi

a) berie na vedomie:

1. List Dexia banka Slovensko, a. s. ohľadne pripravovanej zmeny vlastníka.
2. Informáciu o kolaudácii rozvodov NN, VN a verejného osvetlenia v novej lokalite na Záplotí.
3. Informáciu o územnom konaní pod pripravovanú výstavbu bytovky a predĺženie ulice Záhradná.
4. Informáciu o stretnutí starostov obcí s pracovníkmi ÚPSVaR ohľadne novelizácie zákona o službách zamestnanosti.
5. Zasadnutie komisie ROEP-u.
6. Harmonogram organizačno-technického zabezpečenia Volieb do NR SR.

7. Informáciu o postupe prác pri rekonštrukcii miestnych komunikácií.
8. List f. TES Media v súvislosti s digitálnym vysielaním.
9. Správu o príjmoch a výdavkoch na KT za r. 2008 a 2009.

b) schvaľuje:

1. Doplnený program Obec. zastupiteľstva.
Hlasovanie: Za – 4 Proti – 0 Zdržal sa – 0
2. Overovateľov zápisnice – Jozef Bíroš a PhDr. Peter Vajda.
Hlasovanie: Za – 4 Proti – 0 Zdržal sa – 0
3. Kúpnu zmluvu na výkup pozemkov pod bytové jednotky medzi Obcou Nededza a p. Justínom Hruškom.
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0
4. Kúpnu zmluvu na výkup pozemku pod miestnu komunikáciu v lokalite Záplotie medzi Obcou Nededza a p. Rozáliou Cesnekovou.
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0
5. Názvy nových ulíc v lokalite Záplotie – „Pod Vajánkom“ a „Poľná“.
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0

c) doporučuje:

1. Uzatvoriť nájomnú zmluvu s f. SPP, a. s., Bratislava na prenájom STL plynovodu v časti Záplotie na dobu určitú – 5 rokov bez opcie.
2. Zvolať stretnutie vlastníkov pozemkov v lokalite „Pred chríp“ a predstrieť plán budúcej IBV a postup jej realizácie.

d) ukladá:

1. Odpovedať písomne na žiadosť p. Milana Pavlíka.

Občanské združenie Diakonie Broumov je nezisková organizácia, ktorá poskytuje sociálne služby pro občany z okraje spoločnosti – materiálny pomoc sociálne potrebným, azylové ubytovanie i pracovnú príležitosť.
Více na [www: diakoniebroumov.org](http://www.diakoniebroumov.org)

VYHLAŠUJE

HUMANITÁRNÍ SBÍRKU

- > Letního a zimního oblečení (dámské, pánské, dětské).
- > Lůžkovin, prostěradel, ručníků, utěrek, záclon.
- > Látky (minimálně 1m², prosíme, nedávejte nám odřezky a zbytky látek).
- > Domácí potřeby-nádoby bílé i černé, skleničky – vše nepoškozené.
- > Peří, péřových a vatovaných přikrývek, polštářů a dek.
- > Obuv – veškerou nepoškozenou.
Konzervy.
Hračky.

VĚCI, KTERÉ VZÍT NEMŮŽEME:

- > Ledničky, televize, počítače a jinou elektroniku, matrace, koberce – z ekologických důvodů.
- > Nábytek, jízdní kola a dětské kočárky – ty se transportem znehodnotí.
- > Znečištěný a vlhký textil.

Sbírka se uskuteční:

dne: 10. 5. 2010 – 14. 5. 2010
čas: počas pracovnej doby obecného úradu
misto: Obecný úrad Nededza

Věci prosíme zabalené do igelitových pytlů či krabic, aby se nepoškodily transportem.

Děkujeme za Vaši pomoc.

Bližší informace Vám rádi sdělíme:
tel.: 224 316 800, 224 317 203

Zopár pekných a múdrych viet

Človek je ten, kto v sebe nosí väčšiu bytosť, ako je on sám.

To najdôležitejšie si človek nehovorí sám, to najdôležitejšie mu býva povedané.

Každý, koho stretneš, si zaslúži byť pozdravený úsmevom.

Úsmev je najlacnejší spôsob, ako zlepšiť svoj vzťah.

Láska, a nie čas hojí všetky rany.

Múdrost' neprichádza vždy s vekom. Niekedy vek prichádza sám.

Ignorovanie skutočnosti nemení skutočnosť ako takú.

Tvoja duša je ako plazma – funguje len vtedy, keď sa otvorí.

Nikdy nie je neskoro stať sa tým, kým si niekedy chcel byť.

Každý by chcel žiť na vrchole. Ale všetko šťastie a rast sa uskutočňuje na ceste tam.

internet

OZNAMY

Obecný úrad oznamuje občanom, že dňa **17. apríla 2010** t. j. v sobotu a dňa **2. októbra 2010** t. j. v sobotu, sa uskutoční v našej obci vývoz elektrického a nebezpečného odpadu – všetko čo bolo na elektrinu, batérie, pneumatiky. Zber bude po celej obci od 7.30 hod. Odpad je potrebné nachystať v tento deň pred Váš rodinný dom.

Dňa **1. mája 2010** t. j. v sobotu a dňa **6. novembra** t. j. v sobotu sa uskutoční zber veľkoobjemového odpadu (textil, podlahoviny, nábytok, handry). Zber sa uskutoční po celej obci od 7.30 hod. Odpad je potrebné nachystať v tento deň pred Váš rodinný dom.

Harmonogram vývozu plastov

28. 4. 2010	22. 9. 2010
26. 5. 2010	27. 10. 2010
23. 6. 2010	24. 11. 2010
28. 7. 2010	22. 12. 2010
25. 8. 2010	

ŠTVRTÁ STREDA V MESIACI

Milé deti,

zaujíma Vás karate? Využite možnosť prihlásiť sa na záujmový krúžok KARATE, ktorý bude podľa Vášho záujmu prebiehať v sále kultúrnym dome v Nededzi. Krúžok môžu navštevovať deti zo základnej školy ale i deti z materskej školy. Záujemcovia sa môžu prihlásiť u pani Kubalovej ul. Potočná č. 78 Nededza alebo v školskej jedálni v MŠ Nededza.

Podľa počtu prihlásených detí Vás budeme bližšie informovať o priebehu krúžku.

Zamyslime sa...

**Doping riadny bolo treba,
bez neho takýto plot zvaliť sa nedá.
Načo sú nám kontajnery,
každá fľaša na zem mieri.**

Obecná matrika

Láska rodí vždy len lásku. (SOFOKLES)

UZRELI SVETLO SVETA

Adrián Rudzan

14. 2. 2010

NAVŽDY NÁS OPUSTILI

Mária Feriancová	1. 7. 1931 – 18. 1. 2010
Miroslav Klučiarik	9. 3. 1962 – 10. 2. 2010
Milan Trnovec	11. 8. 1941 – 5. 3. 2010
Šimon Janiček	19. 8. 1934 – 6. 3. 2010

Historické okienko

Vážení a milí spoluobčania. Sme tu opäť. Nededžan oslávil v januári už tretí rok a už pomaly ťahá na štvrtý. Spolu s ním aj historické okienko našej obce, ktoré je už od začiatku jeho súčasťou. V tomto čísle pokračujeme v predchádzajúcej téme, ktorú týmto číslom uzavrieme. Prajeme Vám príjemné čítanie.

V roku 1961 bolo naše jednotné roľnícke družstvo zlúčené s jednotlivými roľníckymi družstvami Gbelany, Mojš a Kotrčiná Lúčka v jeden celok. Sídrom vedenia družstva sa stali Gbelany. V našej obci ostal hospodársky dvor, na čele ktorého stal vedúci hospodárskeho dvora. Zlúčením družstva bola zavedená špecializácia jednotlivých dvorov.

V rokoch 1961 -1963 bol vedúcim hospodárskeho dvora v Nededzi Alojz Janek. Od roku 1963 ho vystriedal Ondrej Vajda. Výstavba objektov pokračovala v ďalších rokoch nasledovne:

V roku 1961 sa začali výstavby štvorradového kravína, ktorý bol dokončený v roku 1964. Kravín bol postavený podľa predpísaného typového projektu. Stavba podľa projektu však nevyhovovala a nemohla slúžiť svojmu účelu. Museli uskutočniť rekonštrukciu a v roku 1974 bol uvedený do prevádzky podľa najnovšej technológie.

Aby sa zamedzilo rozkrádaniu družstevného majetku, v roku 1963 sa uskutočnilo ohradenie celého družstevného dvora. V ďalších rokoch vystavali senník, ktorý sa od roku 1965 začal používať aj ako prípravovňa krmív pre štvorradový kravín.

V roku 1968 bola vystavená kôlna na seno, v ktorej neskoršie inštalovali granuláciu krmív. V roku 1971 bola zahájená výstavba sušičky krmív na olejové vykurovanie. Do prevádzky bola uvedená v roku 1973.

Rok 1974 bol pre naše družstvo prelomový. Začala sa totiž výstavba sociálnej a administratívnej budovy v blízkosti vchodu do dvora jednotného roľníckeho družstva. Priemerné výnosy z jedného hektára v q boli v jednotlivých rokoch nasledovné:

Rok	1970	1971	1972	1973	1974
pšenica ozimná	25,7	30,0	26,0	37,0	25,8
jarný jačmeň	29,7	28,9	22,1	31,3	32,8
ovos a zmesí	30,0	24,0	14,4	16,0	20,0
zemiaky	121,3	106,6	136,8	214,7	111,6
trvalé lúky	38,4	33,6	38,7	34,2	14,5

Ako máte možnosť vidieť v tabuľke výnosov nášho družstva, niekedy sa nám urodilo viac a a inokedy menej. Veď ako sa hovorí: Raz sme hore a raz dole. A tak je to aj s úrodou, ktorá závisí od počasia, pôdy a starostlivosti. My Vám prajeme, aby ste boli častejšie hore ako dole a nech sa Vám rodia úspechy jeden za druhým. Pekné prežitie veľkonočných sviatkov.

vaša Obecná kronika (M. S.)

OBECNÁ KNIŽNICA

Pri príležitosti 85. výročia založenia našej obecnej knižnice a tiež marca – mesiaca kníh vám chceme v nasledujúcich riadkoch priblížiť jej históriu i súčasnosť. Na túto tému sme sa preto porozprávali s osobou najkompetentnejšou, a to s pani Jaššovou, ktorá vykonáva funkciu knihovníčky už 30 rokov (takže tiež oslavuje svoje malé výročie ☺). Dozvedeli sme sa veľa zaujímavých informácií.

Obecná knižnica bola založená v roku 1925 a začínala iba s 30 knihami. Odtedy sa toho veľa zmenilo. Knižky pomaly pribúdali a dnes ich je celkovo 4627. Tie najstaršie by ste však v knižnici hľadali márne, boli vyradené kvôli zlému stavu. Ale nemusíte ľutovať, pretože každý rok pribudne do knižnice niekoľko nových kníh, ktoré pani Jaššová vyberá podľa dopytu čitateľov alebo na základe výhodných ponúk niektorých vydavateľstiev. V roku 2009 to bolo 136 nových kusov, čo je pomerne veľké číslo. Veď sme aj na poprednom mieste v okrese v priemere kníh na jedného čitateľa!

Obecnú knižnicu navštevujú prevažne deti a žiaci základnej školy. V predošlom roku bolo prihlásených 92 čitateľov. Tí majú možnosť vybrať si knižky od slovenských i zahraničných autorov. V prevažnej miere sú tu zastúpení starší slovenskí autori – Hviezdoslav, Kukučín, Smrek, Figuli... Samozrejme môžete tu nájsť aj tých súčasných. Najviac sa požičiava detská literatúra. To však neznamená, že dospelí si tu neprídu na svoje. Práve naopak, nájdú tu detektívky, dobrodružné či historické romány, alebo v

súčasnosti veľmi populárne ženské romány. Okrem aktivít spojených s vypožičiavaním kníh sa v našej knižnici konajú rôzne akcie, napríklad Hviezdoslavov Kubín či Mikuláš.

Čitateľa našej knižnice sú väčšinou slušní a poctiví, snažia sa vrátiť knihy v takej podobe, v akej si ich požičali. Niekedy sa však stane, že knižka akosi neprihádza a neprihádza. V takom prípade na to pani Jaššová upozorní najskôr dieťa. Keď to nezaberie,

prichádzajú na rad rodičia malého čitateľa. Ak sa však kniha ani potom nenájde, čitateľ ju bohužiaľ musí nahradiť nejakou podobnou. Keby tomu tak nebolo, z knižnice by sa pomaličky potichučky vytratili všetky knižky.

Pamätám sa, keď som bola malá, chodila som do našej knižnice nielen kvôli knihám, ale i kvôli cukríkom. Tie nám pani Jaššová podarovala za každú kresbu, ktorú sme do knižnice doniesli. Ja som sa vždy snažila pokresliť čo najviac výkresov, aby som dostala čo najviac cukríkov. Tento dobre vymyslený systém funguje v knižnici doteraz a deti sú stále za svoje výtvary odmeňované sladkou drobnosťou. Aj takto sa aspoň trochu dá priťahovať ich pozornosť ku knihám.

Na záver sme boli zvedaví, či sa deti za tých niekoľko desiatok rokov zmenili. Podľa pani Jaššovej v súčasnej dobe deti čítajú oveľa menej. V minulosti ich do knižnice prichádzalo podstatne viac. Dnes majú deti počítače, internet, televíziu. To všetko ich odrádza od kníh. Je to však veľká škoda, pretože takto sa ukracujú o množstvo pútavých príbehov...

Ako sme v úvode spomínali, naša obecná knižnica oslavuje tento rok svoje 85. narodeniny. Najlepším darčekom, ktorý jej môžete dať, je jej návšteva. Tak neváhajte a pridajte! Knižnica otvára svoje brány vždy v utorok a štvrtok od 15.30 do 17.30. Teší sa na vás aj pani Jaššová.

podľa rozhovoru s pani Jaššovou
KM

KRÁSA KNÍH

Hovorí sa, že kniha je najlepší priateľ človeka. Kniha nás nikdy nezradí, neprezradí naše tajomstvá, stojí pri nás v každej situácii, môžeme sa na ňu vždy spoľahnúť. Kniha nás dokáže rozosmiať, keď sme smutní, ale aj rozplakať a dojať svojou úprimnosťou. Dokáže nás inšpirovať, povzbudiť, poradiť nám. A aj napriek tomu sa mnohí o toto priateľstvo ochudobňujú...

Krásna kniha spočíva v ich rozmanitosti a pestrosti – poznáme knihy historické, dobrodružné, romantické, detektívne či strašidelné. Každý si môže nájsť tú svoju. Krásna kniha nemusí krásne vyzerať. Jej krása často ostáva prvému pohľadu skrytá. S knihou je to ako s človekom – jej pravú krásu odhalíme, až keď je spoznáme. Až vtedy odkryjeme jej skutočné čaro, až vtedy ju môžeme úprimne milovať. Dobrá kniha dokáže človeka zaujať svojím pútavým dejom. Keď ju začneme čítať, nevieme prestať. Po „prelúskaní“ jednej kapitoly nás to núti pustiť sa do ďalšej, a ďalšej, a ďalšej... A niekedy ani nevieme, ako nám ubehne päť či šesť hodín. Občas to však môže byť i nebezpečné, najmä keď čítame vo vlaku alebo autobuse ☺.

A prečo vôbec čítame knihy? Niektorí ich čítajú preto, aby sa dozvedeli niečo nové, získali ďalšie poznatky a vedomosti, iní pri nich relaxujú. Niektorí v nich hľadajú to, čo im v živote chýba, čo nikdy nemali a veľmi po tom túžia a mnohí sa prostredníctvom nich snažia odhaliť zmysel života a podstatu sveta. Horšie je, keď ľudia čítajú z dôvodu donútenia. A to sa týka hlavne detí. Viem, o čom hovorím, veď som si tým sama prešla. Ako som nenávidela povinné čítanie. A Hviezdoslav – tak to bol môj osobný Mount Everest ☺. Uznávam, že medzi týmito povinnými čítanými knihami bolo aj pár dobrých, ale boli skôr

Kedže tu máme marec – mesiac knihy, pripravili sme si pre vás niekoľko múdrych i vtipných citátov.

- Najprv si knihu kúpiš, potom ju prečítaš. Koľko spisovateľov by zomrelo hladom, keby to bolo naopak. (K. Kraus)
- Ak stretnete výnimočného človeka, mali by ste sa ho opýtať, aké knihy číta. (R. W. Emerson)
- Niektoré knihy sú nezaslúžene zabudnuté, žiadna však nie je zapamätaná nezaslúžene. (W. H. Auden)
- Čítanie knihy je neustály dialóg, pri ktorom nás kniha oslovuje a naša duša jej odpovedá. (A. Maurois)
- Žiadne dieťa, ktoré má dvoch rodičov a doma plno kníh, nie je chudobné. (S. Levenson)
- Keď sa zrazí kniha a hlava, a počuť pri tom dutý zvuk, je to vždy knihou? (G. CH. Lichtenberg)

výnimkou ako pravidlom. O to radšej si teraz prečítam knihu, ktorú si môžem sama vybrať, podľa svojej chuti a nálady. Veľká škoda však je, že práve toto „nútené“ čítanie odradí mnoho detí a mladých od ostatných kníh a namiesto knižky si pozrú film. Dobrý film však nikdy nenahradí dobrú knižku. Ešte sa mi nestalo, že film natočený podľa knihy bol lepší ako samotná kniha. Film predsa nemôže zachytiť a odzrkadliť všetko to, čo môže kniha. A navyše film nám diktuje, čo máme vidieť. Na rozdiel od toho kniha dáva úplnú voľnosť našej fantázii. Ja osobne by som knihu za film nevymenila za žiadnu cenu.

Knihy sú veľmi dôležité. Učia nás byť lepším človekom. Mnohí z nás si nevedia bez nich predstaviť svoj život. Pretože tak, ako je potrava potrebná pre naše telo, tak je kniha potrebná pre našu dušu. Ak chce byť človek skutočne bohatý, nepotrebuje k tomu milióny na účte, stačí niekoľko dobrých kníh. Knihy predsa obohacujú naše vnútro, našu myseľ, robia ju pestrou a rozkvitnutou. Veď aj jedno múdre arabské príslovie hovorí: Kniha je záhrada, ktorú môžeš nosiť vo vrecku...

PS: Ak som vám týmto článkom navodila „chúťky“ na nejakú dobrú knižku, tak nečakajte a rýchlo sa začítajte. Len si dávajte pozor, aby ste pri toľkom čítaní nezabudli na nášho Nedežana ☺. KM

O dobrom a zlom kráľovi

Bol raz jeden kráľ, bol veľmi zlý a nikto ho nemal rád. V druhom kráľovstve bol zas veľmi dobrý kráľ, ktorého mal rád celý svet.

Zlý kráľ sa na to veľmi hneval, od zlosti rozbil aj svoj kráľovský stôl a dokonca zavolať svoje vojsko, že sa ide bojovať proti dobrému kráľovi. Lenže jeho vojsko ho sklamarilo, pretože sa pridalo k dobrému kráľovi Dobroslavovi. Zlý kráľ ostal sám a často nad sebou narietal, že prečo aj on nevie byť dobrým kráľom. Prešlo desať rokov a Dobroslavova dcéra bola naisto presvedčená, že kráľ so zlou povestou, Ľudomír sa poučil. Šla ho potajmá navštíviť, ale to nemala urobiť, Ľudomír ju zajaľ.

Zvesť o stratenej princeznej sa rozniesla všade a tak aj Dobroslavove vojská začali prehľadávať zámky po okolí. Už im ostal len posledný zámok ... Keď vstúpili do prvej komnaty zjavil sa im duch princeznej. Šli za kráľom, no ten im neveril a šiel sa presvedčiť na vlastné oči. Keď opäť vstúpili do komnaty nenašli ani duchov, ani princeznú. Ľudomír sa tak smial, až obrazy zo stien padali. Dobroslav bol však veľmi nešťastný, no musel sa vrátiť do svojej krajiny, pretože už nevedel, kde môže ešte princeznú hľadať.

Princeznú väznil zlý kráľ Ľudomír v tajnej komnate, kde sa neprešmykol ani jeden jediný slnečný lúč. A ako hovorí staré príslovie: „Kde nechodí slnko, tam chodí lekár...“, tak sa i stalo. Princezná veľmi ochorela. Keď ju Ľudomír uvidel, nechcel veriť vlastným očiam. Z krásnej, veselej princeznej bolo len zúbožená kôpka nešťastia. V tej chvíli si kráľ uvedomil, čo spôsobil, že princezná, ktorá chcela a verila, že sa stal lepším, teraz bojuje o svoj mladý život. I dal zavolať najlepších bylinkárov a mastičkárov a sám jej začal pripravovať rôzne čaje a bylinky. Uložil ju do najkrajšej a najslnečnejšej komnaty a strávil pri nej dni a noci. Ani netušil čo sa s ním deje. Keď videl, že princezná sa uzdravuje, začal sa usmievať. Usmieval sa na slúžky, sluhov, na slnko, na celý svet. Začal byť milý a dobrý. Takéto niečo doposiaľ nepoznal a zaľúbil sa do princeznej. Keď sa úplne uzdravila, bol najšťastnejší na svete. Kráľ prišiel na to, že je lepšie, keď je k ľuďom dobrý, že sa ho potom neboja a majú ho radi. Láska ho zmenila na dobrého a milého človeka. Princezná sa zaľúbila tiež a tak bola svadba. Spojili dve kráľovstvá do jedného veľkého, kde ľudia nepoznali chudobu ani zlobu. A tak tu spolu veselo a šťastne nežijú hľadám až dodnes...
Lucka Mravcová 3. B

Šiby, ryby, masť

Zvyky a tradície oslavy Veľkej noci v európskych krajinách

UŽ pár dní v našej krajine oficiálne vládne pani Jar. Jar so sebou prináša veľa krásneho. Je symbolom nového života, rozkvitnutých záhrad, prichádzajúceho leta a hlavne je časom významného kresťanského sviatku – Veľkej noci. Veľká noc sa neoslavuje len u nás. Teší sa obľube aj v iných kresťanských krajinách. Aj keď každá krajina oslavuje rovnaký kresťanský sviatok, ich zvyky sú odlišné. V tomto článku si spomenieme zvyky a tradície oslavy tohto jarného sviatku v niektorých európskych krajinách.

Česká republika

V Českej republike je prastarou tradíciou hodovanie a ručne vyrobené korbáčiky z vrbového prútia. Ráno na Veľkonočný pondelok muži a chlapci chodia k svojim známym a šibú nimi ženy a dievčatá. Korbáčiky sú spletané z ôsmich, dvanástich alebo dvadsiatich štyroch prútikov a sú od pol do dvoch metrov dlhé, ozdobené vypletenu rúčkou a farebnými stuhami. Podľa tradícií muži zároveň odriekavajú koledy. Zmyslom šibaní dievčat a žien nie je spôsobenie bolesti ani príkoria. Je to skôr symbol záujmu mužov o ženy. Nenavštné dievčatá sa dokonca môžu cítiť urazenými. Vyšibané ženy a dievčatá dávajú šibačom vymaľované vajíčka ako symbol vďaky a odpustenia. Podľa starých povier dievčatá majú byť na Veľkú noc vyšibané preto, aby boli zdravé a zachovali si plodnosť. Ženy môžu zasa poobede na odplatu za vyšibanie popolievať chlapcov vedrami studenej vody. Tieto zvyky sa v Čechách menia v niečo podľa jednotlivých krajov.

Poľsko

Poľiaci nazývajú veľkonočné sviatky „Wielkanoc“, čiže Veľká noc alebo noc vzkriesenia Krista. V Poľsku je veľkonočným symbolom tzv. Požehnaný košík. Na Veľkonočnú nedeľu ľudia pripravujú košíky, do nich vložia kraslice, chlieb, koláč, soľ, korenie a biele klobásky a s touto nošou sa vyberajú do kostola a nechávajú si ju požehnať. Hovorí sa, že „veľký pôst“, ktorý začína 40 dní pred Veľkou nocou, neskončí, pokiaľ nie je košík v kostole požehnaný. Všetko, čo je obsiahnuté v košíku, má svoj význam. Vajíčka znamenajú, že Kristus vstal z mŕtvych, chlieb a soľ sú pre dobré zdravie a bohatý život a klobásky majú symbolizovať nástup jari ako žiadosť o dostatok jedla a plodnosti. Vo Veľkonočný pondelok mládenci šibú dievčatá vrbovými prútikmi. Dievčatá sa im môžu rovnakým spôsobom „pomstiť“ o deň neskôr. V ten deň číhajú chlapci na dievčatá, aby ich mohli pokropiť vodou alebo voňavkou. Hovorí sa, že to dievča, ktoré je chytené a poliate vodou, sa do jedného roka vydá.

Slovensko

Medzi typické veľkonočné jedlá v Slovinsku patrí šunka, chren, chlieb a špeciálny druh orechového závinu, ktorý sa volá „potica“. Samozrejmosťou sú i veľkonočné vajíčka, ktorých názov sa líši podľa toho, v ktorej oblasti krajiny sa nachádzate. Na juhovýchode sú to „pisanice“, pri maďarských hraniciach sa hovorí o „rumenicich“, inde sú to zasa „remenke“. Všeobecne sa používa výraz „pirhi“. Najčastejšie sa na farbenie vajíčok používa vosk. Potom, čo sa vajíčko vyfúkne, sa na škrupinku nanesie vosk zo sviečky. Vajíčko sa potom ponorí na niekoľko hodín do červenej farby, ktorá symbolizuje Kristovu krv. Keď vajíčko potom vyberieme, zostane farba iba na tých častiach vajíčka, ktoré neboli chránené voskom. Tento proces sa môže niekoľkokrát opakovať v závislosti na tom, koľko farieb chceme na vajíčkach mať. Slovenské dievčatá často dávajú veľkonočné vajíčka chlapcom ako symbol lásky a zaľúbenia. Roľníci často pre šťastie rozmiestňujú vajíčka okolo svojich príbytkov. Niektorí z nich dokonca lepia škrupiny na strop, aby tak udržali čo najďalej od svojich obydľí šváby.

Veľká Británia

Už predveľkonočné obdobie sa vo Veľkej Británii vyznačuje množstvom zvyklostí a tradícií. Patrí medzi ne napríklad usporadúvanie jarných pretekov osemveslic univerzít z Cambridge a Oxfordu na Temži, oslava jarnej rovnodennosti alebo celkom zvláštna tradícia palacinkových pretekov. Pretekajú sa len ženy. Mužom je táto súťaž odopretá. Na panviciach majú pretekárky pri behu, ktorý štartuje pravidelne každý utorok popoludní počas dlhého pôstu zapečené lievance. Modernizácia tejto tradície zmenila tieto zvyky, preto je atrakciou dnešných pretekov napríklad i britský minister športu so súťažnou panvicou. Vajíčka patria neodmysliteľne k týmto sviatkom i v Británii. Okrem slepačích a prepeličích, ktoré sú v predaji po celý rok, zahrnuje veľkonočná ponuka i morčacie, bažantie, ba dokonca i pštosie vajcia. Kto chce byť najoriginálnejší, nájde dokonca i vajíčka čajok. Ale prevahu tvoria aj vo Veľkej Británii predovšetkým čokoládové vajíčka. V britských rodinách sa počas Veľkej noci usporadúvajú priam „hony na vajíčka“. Deti po celom byte hľadajú ukryté čokoládové vajíčka. Kto ich nájde, ten ich má právo i zjesť. S britskou kráľovskou rodinou je spojený aj jeden tradičný veľkonočný zvyk. Už v 12. storočí v deň pred Veľkým piatom obdarovávali anglickí panovníci chudobných. Zvyk sa zmenil v 15. storočí tak, že sa počet obdarovaných znižoval s vekom panovníka. Mince špeciálne razené pre túto príležitosť teraz nedostávajú už iba chudobní, ale tiež sirotky, vdovy a ľudia, ktorí sa aktívne venujú dobročinnosti. V tomto roku by teda mala 81-ročná kráľovná Alžbeta II. pri bohoslužbe na Zelený štvrtok obdarovať striebornou mincou 81 žien a mužov. Ďalšou britskou tradíciou sú veľkonočné sprievody. V londýnskej Covent Garden sa koná tradičná súťaž pivovarských záprahov a púšťanie drakov. Práve Veľkonočná nedeľa a pondelok patria najrôznejším prehliadkam drakov v Hampsteade i na ďalších miestach Londýna. V niektorých častiach Anglicka preživa starý zvyk, keď na druhý pondelok po Veľkej noci ženy privádzajú mužov k stoličkám a vymáhajú si od nich ako výkupné drobné mince. Muži sa im revanšujú na druhý deň, ale výkupným býva bozk.

Španielsko

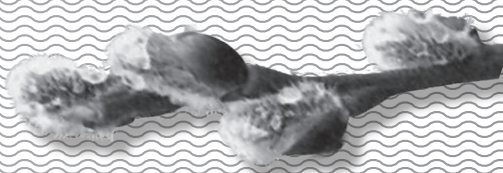
Na Veľkú noc je celé Španielsko hore nohami. Žiaden Španiel si nenechá ujsť veľké veľkonočné oslavy zvané Semana Santa (Svätý týždeň). Tie môžete každoročne vidieť vo všetkých väčších mestách. Začínajú Kvetnou nedeľou, trvajú celý týždeň a vrcholia vo Veľkonočný pondelok. Po celý čas sa v centrách miest zastaví hromadná doprava. Ľudia sa sviatočne vyobliekajú a vyrazia do ulíc, aby si pozreli predstavenia, ktoré sa dajú prirovnať k stredovekým procesiám. Skupiny v stredovekých sutanách putujú z kostola, ku ktorým prislúchajú, do hlavnej katedrály v centre mesta a potom sa zase vracajú späť. Počet procesií je úmerný počtu kostolov a veľkosti mesta. Každá skupina má na začiatku svojho sprievodu kajúcnikov s vysokými kužeľovitými čiapkami. Na čele býva zvyčajne kajúcnik, ktorý cez vysielачku zaistuje vzájomnú súhru s ostatnými procesiami. Spolu s nimi kráčajú chlapci s vysokými sviečkami, aby videli na cestu. Hlavným bodom procesií sú mohutné bohato ozdobené nosidlá s Kristom či ďalšími postavami v životnej veľkosti. Každú procesiu sprevádza kapela. Všade sa rozliehajú zvuky bubnov, ktoré vytvárajú atmosféru, ktorá hlavne v noci v krivolakých uličkách pripomína dobu španielskej inkvizície. Nutným sprievodom procesií sú prirodzene i ochrancovia verejného poriadku. Sprievody a ich nácvik prebieha už od januára a sledujú ho vždy davu ľudí. Krmičky, vinárne a reštaurácie sú plné ľudí. Pre väčšinu z nich je to výborná príležitosť zísť sa a porozprávať sa s priateľmi či priateľmi, jednoducho byť medzi ľuďmi. Trochu, hlavne medzi mladšími generáciami sa postupne vytráca náboženský dôvod týchto slávností. Lepšie situovaní a vyššie postavení môžu sledovať procesie a s nimi spojené krátke predstavenia posediačky priamo z katedrály.

Maďarsko

Veľkonočný pondelok je v Maďarsku známy pod názvom „Ducking Monday“ (ducking = potápanie alebo lov kačíc). Tento názov bol odvodený od tradície, hádzanie mladých diev do rybníkov alebo jazierok. Od dievčat sa očakávalo, že tento nedobrovoľný kúpeľ budú brať športovo. Navyše sa im nahovára, že keď túto niekedy i nepríjemnú tortúru podstúpia, stanú sa z nich lepšie manželky. V súčasnosti sa už v Maďarsku zväčša od týchto

é ryby

zvykov upustilo a chlapci dievčatá iba pokropia lacnými voňavkami. Dievčatá ich na odplatu za túto „polievačku“ odmenia buď mincami alebo veľkonočnými vajčkami. Napokon si navzájom zaželajú veľa šťastia. Veľkonočný pondelok je však hlavne dňom pohostinnosti. Keď príde k niekomu domov návšteva, všetci si navzájom zaželajú veselú Veľkú noc, a potom sa hostia rôznymi zákuskami, koláčmi, šunkou a neodmysliteľnou pálenkou. Dvomi neodmysliteľnými maskrtami sviatočného stola sú „beigli“ – sladké orechové alebo makové koláče a veľkonočná brioska. Častým vzorom na krasliciach sú červené kvetiny na bielom pozadí. Ďalším ľudovým zvykom je tzv. „pochôdzka“, keď sa farnici vo Veľkonočnú nedeľu vydávajú na polia, aby opakovali každoročný symbolický rituál jarnej sejby.

Taliansko

Veľkonočné tradície sa v Taliansku viažu hlavne k jedlu. Za najväčšiu veľkonočnú lahôdku sa všeobecne považuje pečená jahňacina. Veľkonočnou špecialitou sú aj praclíky. Ich skrútený tvar má predstavovať založenie rúk pri modlitbách. Taliani vraj stáli i pri zrode čokoládových veľkonočných vajčiek. Už na začiatku januára začína v Taliansku karneval, ktorý sa končí Popolcovou stredou. Jeho súčasťou sú pestré sprievody masiek, maskarady, tance a hudba a ďalšie radovánky. Najveselejšie slávnosti však prebiehajú v troch posledných dňoch fašiangov, najmä však v utorok, pred Popolcovou stredou, kedy sa po celom Taliansku jedia predovšetkým palacinky. Dôležitou súčasťou karnevalov je nosenie masiek. Napríklad malých čiernych masiek, ktoré predstavujú duchov a čarodejnice. Ľudia však nosia najrozmanitejšie masky. Najväčším lákadlom je ale tzv. smrť karnevalu. Napríklad na známom festivale masiek v Benátkach je slamené telo „Kráľa karnevalu“ naplnené výbušnými žabkami a o polnoci spálené na Piazza San Marco. Symbolom karnevalu je tlstý muž, ktorý má symbolizovať hodovanie, ktoré v tomto čase vrcholí. Kontrastom voči nemu je maska Quaresima, čiže pôstu, ktorá stelesňuje starú vychudnutú ženu. Deti často dostávajú do vienkia postavičky tejto vychudnutej stareny, ktorá má sedem nôh, ktoré symbolizujú sedem týždňov nastupujúceho pôstu. V polčase pôstu deti zvyčajne túto postavičku rozpolia, polovicu zahodia a druhú si nechávajú do ukončenia pôstu.

Informácie čerpané z internetu

Veľkonočné vinše

- * Dobrej šunky, mnoho vajec, k tomu ešte chleba krajec. Do pohára vínečka, k tomu veľa zdravíčka.
- * **Jar už klope na vrátka, krásnu Veľkú noc prinášajú kuriatka! Prijemné sviatky a veselú šibačku prajú...**
- * K novej jari veľa sily, by ste v zdraví dlho žili. Na Veľkú noc veľa vody, spokojnosti a pohody celej rodine želá...
- * **Keď malé vtáčiky vyletia z hniezd ako každú jar, slniečko a teplé dni nám prinesú ako krásny dar. Prijemné prežitie Veľkej noci prajú...**
- * Keďže je to v mojej moci, tak ti prajem k Veľkej noci lásku, šťastie, zdravíčko, šunku, vínko, vajčko. Veselé prežitie veľkonočných sviatkov praje...
- * **Korbáč, vodu, kraslíc moc, nech prinesie Veľká noc. Šťastie, zdravie, smiechu veľa, úprimne Vám všetkým želá...**
- * Krásne a radostné dni cez veľkonočné sviatky a veľa životnej pohody v ďalších dňoch zo srdca želá...
- * **Láska Zeleného štvrtku, viera Veľkého piatku, nádej Bielej soboty a víťazstvo Veľkonočnej nedele, nech Vás posilní a naplní pokojom a dôverou.**
- * Maľované vajčko, pekný božtek na líčko, k tomu zdravia moc a veselú Veľkú noc.
- * **Malé žlté kuriatka slávia sviatok jari, veľkonočným šibačom nech sa u Vás darí.**
- * Maličké kačiatko je tu len nakrátko, za božtek na líčko znesie Vám vajčko. Prajem veselú Veľkú noc.
- * **Malý zajko v tráve čupí, sleduje jak jar sa budí, všetko živé raduje sa, na Veľkú noc hotuje sa. Privítajme sviatky jari, nech sa všetkým dobre darí.**

Symbyly Veľkej noci

Žiaden sviatok by nemohol existovať bez svojich zvykov a symbolov, ktoré ho vystihujú. Aj Veľká noc má svoje typické symboly, bez ktorých by sme si ju ani nevedeli poriadne predstaviť. Vajčka, pletené korbáče, zajačiky, kuriatka nám zdobia domovy počas tohto krásneho sviatku. Prečo sa práve tieto symboly spájajú s Veľkou nocou?

Veľkonočné vajčka

Podľa starých kultúrnych predstáv bolo vajce vždy symbolom života, plodnosti a úrodnosti. Najskôr preto, že v sebe obsahuje budúci život, ktorý sa ešte len zrodí, sa stalo symbolom životnej sily, narodenia, nesmrteľnosti... Zreteľné je symbolické spojenie vajčiek so zmŕtvychvstaním Ježiša, a teda s kresťanskou Veľkou nocou. Zdobenie vajec najskôr umocňovalo v predstavách ľudí magickú silu vajčka, ktoré malo zaistiť plodnosť a úrodu. Ich zdobenie, maľovanie a vyškrabovanie bolo známe už v 11. storočí, čo dokazujú aj nálezy. Čechy, Morava a Slovensko sa môžu pýšiť snáď najkrajšími kraslicami vyrobenými rozmanitými ozdobnými technikami (reliéfne zdobenie voskom, batikovanie včelím voskom, obväzovanie rastlinami a trávami, leptanie, vyškrabovanie vzoru, pozitívne maľovanie, zdobenie nalepovaním vzorov, nalepovaním jazernej sutiny, podväzovaním a drôtovaním atd.).

Vysievanie obilia

Veľká noc bola slávená už našimi pohanskými predkami ako sviatok jari, ktorý avizuje príchod nového poľnohospodárskeho roku. Vysievanie obilia do misiek symbolizuje práve počiatok vegetačného cyklu. Obilie vysievame do misiek na stôl alebo na zavesenie, do košíkov a ďalej ho zdobíme maľovanými vajčkami, barančekmi, zajačikmi, sliepkami a inými zvieratkami (napríklad čokoládovými).

Šibačka

Prútk sa pletie z vrbových či brezových konárov a chlapci ním vyšibú dievčatá, aby boli zdravé, usilovné a veselé po celý rok. Verilo sa, že mladé prútky dajú dievčatám svoju sviežosť a mladosť. Tiež sa kedysi tradovalo, že hospodár má vyšibať svoju čefad, aby nebola lenivá.

Veľkonočný baránok

Baránok bol veľmi rozšíreným symbolom už v predkresťanskej tradícii v oblasti Stredomorja, kde sa pohanovia zaoberali predovšetkým pastierstvom. U židov bola ovca symbolom Izraelitu ako člena Božieho stáda, ktorého pastierom je sám židovský Boh. Zabíjanie baránka v predvečer paschového týždňa je spojené so sviatkom pesach, pripomínajúcim vyvedenie Izraelitov z egyptského otroctva. V kresťanskej cirkvi sa baránok stal symbolom Božieho Baránka Krista.

Veľkonočný zajačik

Zajačik ako symbol šťastia, plynúceho času a krátkosti života je zmieňovaný už v gréckej, egyptskej a čínskej mytológii. V kresťanstve označuje Biblia symbolom zajačika chudobných, skromných a pokorných kresťanov. Niekdajšia tradícia hovorí o tom, že na Veľkú Noc boli deti vyzývané k „naháňaniu veľkonočného zajaca“, čím bolo myslené hľadanie ukrytých vajčiek na záhrade. Dnes udržovaný zvyk, že zajačik prináša vajčka, má pôvod v nemeckých krajinách. Niekde sa i v súčasnej dobe dodržiava tradícia pečenia chleba či mazanca v podobe zajaca, na ktorom je položené veľkonočné vajce, čím sa združujú a posilňujú oba tieto veľkonočné symboly.

Rekonštrukcia miestnych komunikácií

V minulom roku sme informovali, že obec má záujem riešiť možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ. Preto bol v marci 2009 vypracovaný a podaný projekt

„Rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci“.

Po dlhom hodnotiacom a schvaľovacom procese bol projekt schválený a Zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku bola 27. januára 2010 podpísaná. Po podpise zmluvy je čas na realizáciu projektu. Práce na projekte by mali začať v mesiaci apríl (záleží tiež od počasia).

Projekt rieši rekonštrukciu siete miestnych komunikácií, ktoré sú v nevyhovujúcom technickom stave a tiež vykazujú súvislé i lokálne poruchy. V rámci projektu sú riešené ulice:

– ulica Roľnícka od garáže autobusu po hlavnú cestu, ulice Stredná, Za Kaštieľom a spojnica medzi nimi, Záhradná, Na Skotni, Majerská a časť ulice Potočná k cintorínu.

Projekt rieši pred položením nového krytu – asfaltobetón, tento jasne vymedziť okrajom vozovky a to osadením betónovej prídlážby do betónového lôžka.

V niektorých úsekoch podrobne definovaných v projekte bude osadený žľab (vytvorený zo zámkovej dlažby) na odvedenie povrchových vôd (Na Skotni).

Bude vybudovaný dlaždený chodník pozdĺž ulice Roľnícka v šírke 1,5 m popri rodinných domov, až po križovatku ulice Roľnícka a Na Skotni, následne sa zúži na šírku 1,0 m po križovatku na ulici Na Skotni a Strednou ulicou. Od Strednej ulice po ulicu Za Kaštieľom pokračuje v šírke 1,0 m v závere z dôvodu oplotenia sa zúži.

Šírkové pomery jednotlivých ulíc budú od 3,0 m do 5,5 m.

Práce by sa mali postupne po jednotlivých uliciach realizovať a predpokladaný čas realizácie bude 3 – 5 mesiacov.

Zo strany nás občanov bude potrebná určitá ústretovosť, ohľaduplnosť, trpezlivosť pri realizácii prác a zároveň Vás žiadame, aby ste počas rekonštrukcie neparkovali vozidlá na týchto uliciach.

Ak je potrebné ešte na uvedených uliciach zrealizovať prípojky sieti k pozemkom resp. rodinným domom, je nutné ich zrealizovať čo najskôr.

Rozpočítané náklady a maximálna výška nenávratného finančného príspevku je 344 168,19 EUR (10,4 mil. Sk) bez DPH.

V súčasnosti zo strany obcí, ktoré nie sú zaradené v pole rastu, je otázka refundácie DPH z Programu rozvoja vidieka, čo je aj náš prípad.

Táto situácia spôsobuje v miestnej územnej samospráve problémy a napätie, ak by táto otázka nebola doriešená obec bude mu-

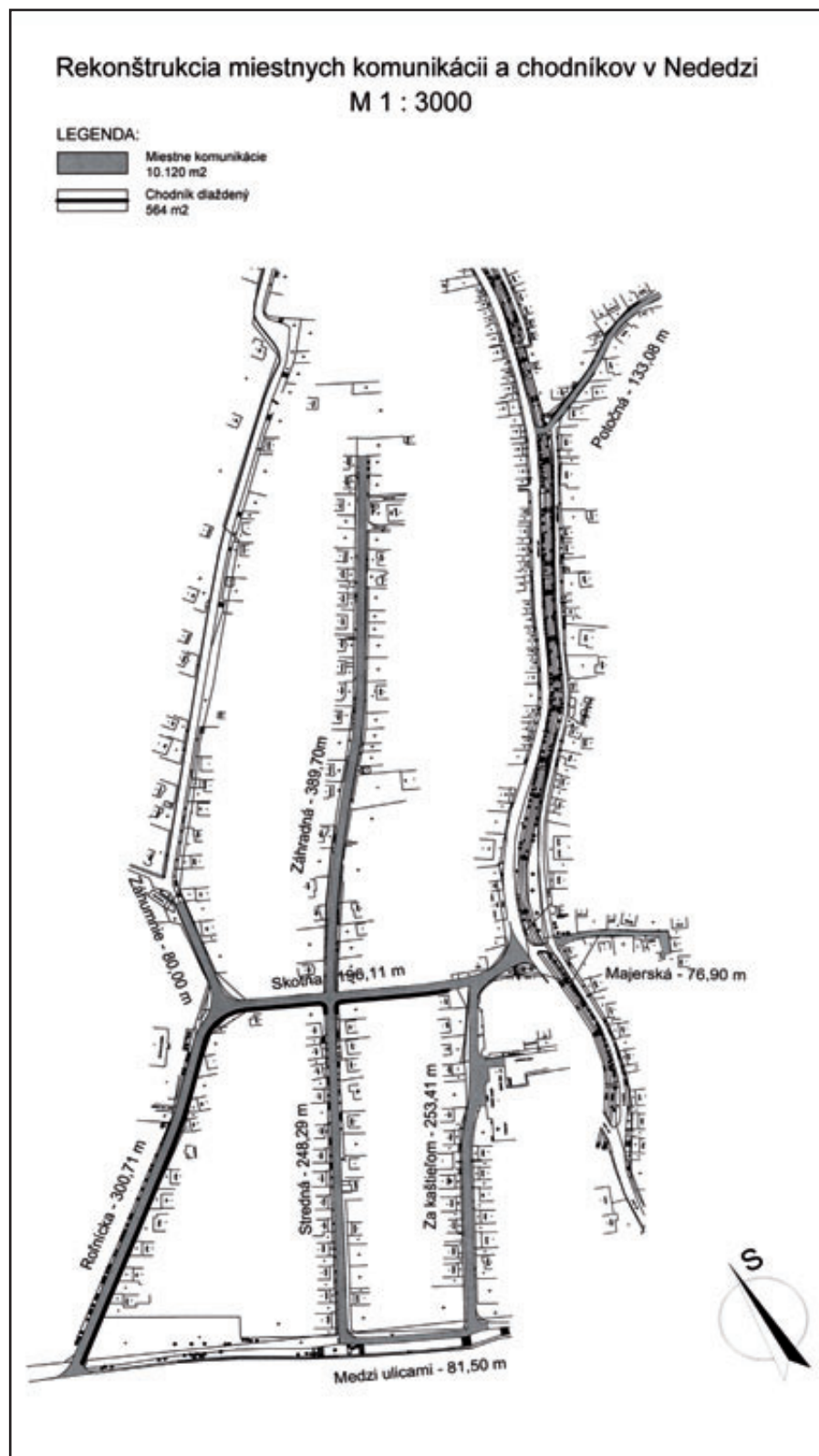
sieť DPH zaplatiť z rozpočtu obce, čo je cca 65 000 eur (2,0 mil. Sk).

Pri financovaní projektov z EÚ platí princíp 5 %-ného spolufinancovania z prostriedkov miest a obcí, ale pre Program rozvoja vidieka, ktorý je určený najmä obciam s menším počtom obyvateľov, by pri súčas-

nom spôsobe bolo spolufinancovanie zo strany obce až do výšky 19 %.

Okrem tejto akcie, obec by v tomto roku chcela využiť možnosť realizovania prác na rekonštrukcii regulácie potoka.

Starosta obce

ROZHOVOR SO SKUPINOU HIP-HOP

V dnešnom čísle Nededžana sme sa rozhodli vypovedať dievčenskú tanečnú skupinu HIP-HOP, ktorá pochádza z Nededže. Mnohí z vás zrejme ani nevedia, že takáto skupina tu u nás pôsobí. Práve preto vám chceme tieto dievčatá bližšie predstaviť a priblížiť ich činnosť.

Tanečnú skupinu HIP-HOP tvorí 5 dievčat – Gabika, Lenka, Maťa, Mirka a Monika. Všetky majú 14 rokov až na Lenku, ktorá je najmladšia a má 12 rokov. Dievčatá navštevujú 6., 8. a 9. ročník Základnej školy v Gbeľanoch.

► Kedy a prečo ste sa rozhodli založiť si tanečnú skupinu?

Našu tanečnú skupinu sme založili pred nejakými tromi či štyrmi rokmi, teda fungujeme už pomerne dlho. A prečo? Jednoducho všetky máme rady tanec, hudbu, pohyb, rady tancujeme. Najskôr sme si tancovali iba tak pre seba, a potom nás napadlo, že by sme mohli aj vystupovať. No a tak sme tu ako skupina HIP-HOP.

► Vystupovali ste už aj mimo našej obce?

Zatiaľ sme mali vystúpenia iba v Nededži a ešte v Gbeľanoch v rámci niektorých školských akcií.

► A chceli by ste vystupovať aj niekde inde? Po prípade, nerozmýšľali ste nad nejakými tanečnými súťažami?

Tak nad nejakou súťažou sme ešte nepremýšľali. Ale vystupovať by sme rozhodne chceli aj mimo Nededže, napríklad v Žiline alebo v okolitých dedinách. Raz nám aj jedna pani dala vizitku, že sa nám ozve kvôli vystúpeniu, ale zatiaľ sa tak nestalo. Škoda...

► Ako často trénujete a čo vás inšpiruje pri vašich choreografiách?

Trénujeme každú stredu v kultúrnom dome.

V lete, keď je pekné počasie, trénujeme aj vonku na dvore. V začiatkoch sme trénovali doma raz u jednej, potom u druhej. Choreografie si vymyšľame samy, ale občas nejaké prvky preberieme aj z videoklipov.

► Chodíte aj do nejakých tanečných kurzov alebo ste samoukmi?

Do kurzov nechodíme, všetko sa učíme samy.

INTERNET VŠEMOHÚCI?

„Zase nejde internet“, dnes u nás doma opäť zaznela táto veta, ktorá ma často privádza do zúrivosti. Do zúrivosti ma neprivádza ani tak ten fakt, že nejde internet, ale ten rozhorčený tón, akým to moje deti povedia. Pripadá mi to, ako by sa stala najhoršia vec na svete. Bez internetu, bez mobilu si nikto, si nič, si..., ani nechcem pokračovať čo, skrátka „nula“.

Niekedy sa mi zdá, že mladí by kliknutím na „enter“ chceli vyniesť smeti, či umyť riad.

Použijem tu trochu pozmenené slová pesničky z jednej známej českej rozprávky Traja veteráni. „Nemať zdravie – nevedí, nemať šťastie – nevedí, nemať internet – áno, to vadí“.

Asi si poviete, že som spiatočnička, že som proti technickému pokroku. Ale to vôbec nie je pravda. Veď sama internet v hojnej miere využívam. Nielen pri práci, ale aj pri starostlivosti o domácnosť. Nájdem na ňom recepty na varenie či pečenie od výmyslu sveta.

Ide predsa o to, akú pozíciu internet obsadil v mojom hodnotovom rebríčku. A v mojom rebríčku na prvé miesto teda vonkoncom nepatrí.

Myslím si, že sú oveľa dôležitejšie veci v živote, ako byť „online“. Naši mladí hádam na to časom prídu.

MM

► Neuvažovali ste nad možnosťou prijať do vašej skupiny aj nejakých chalanov?

Tak táto myšlienka nás zatiaľ nenapadla. A chalanom v našom veku by sa zrejme ani nechcelo tancovať. Alebo možno by sa aj hanbili.

► A na záver, kde a kedy najbližšie vás môžeme vidieť?

Vystupovať budeme na konci školského roka na škole v Gbeľanoch v rámci rozlúčky, keďže tri z nás sú deviatičky. Potom by sme mali vystupovať na našich dedinských hodoch. Ale ešte predtým v máji by sme rady vystupovali na Dni matiek. Tak uvidíme, či sa nám to podarí.

► Dievčatá, ďakujem za rozhovor a verím, že týmto článkom sa ešte viac zviditeľníte, aspoň čo sa našej obce týka.

Aj my ďakujeme.

KM

SPOMIENKA NA ZIMU

Zima je štvrtým ročným obdobím. Uzatvára starý rok a zároveň začína rok nový. Jej neodmysliteľným symbolom, bez ktorého si ju ani nevieme predstaviť, je sneh. Krásny, čistý, biely. Sneh, ktorý dokáže sivú nepríťažlivú prírodu premeniť na rozprávkovú krajinu. Zima a sneh jednoducho patria k sebe. Tak ako mama a otec, ruža a tŕne, noc a hviezdy...

Tohtoročná zima nezačala príliš sľubne. Sice najskôr trochu nasnežilo, po niekoľkých dňoch bol však všetok sneh fuč. Vianoce a Silvester neboli vôbec biele, ani trochu. Dokonca na polnočnú omšu (hoci neviem, či to ešte môžeme nazývať polnočnou omšou, keďže bola o jedenástej ☺) sme pokojne mohli ísť v jesennej bunde. Tak bolo teplo. Silvestrovská noc nám zase ponúkla hustú hmlu a miestami aj dážď. Z veľkolepého ohňostroja sme toho veľa nemali. Niektorí z nás si preto radšej „delobuchy“ odložili na druhý deň.

Po sviatkoch to však prišlo. Začalo mrznúť. Začalo snežiť. „Konečne sme sa dočkali,“ povedali sme si. Oprášili sme lyže, sánky, snowboardy. Na dvoroch pribúdali snehuliaci. zimné radovánky nabrali ten správny smer. Menej radosti to však prinieslo cestárom. Opäť nestíhali. Opäť ostali zaskočení príchodom snehu – pravidelne ako každý rok. Postupne nám však „haldy“ snehu začali prekážať. Veru, my ľudia sme zvláštne tvory. Keď sneh nie je, túžobne ho očakávame. Keď je ho veľa, najradšej by sme sa ho zbavili.

Zima nám začiatkom roka nakoniec priniesla dostatok snehu. Ale aj tak ho nebolo toľko ako pred niekoľkými rokmi. Vtedy bola snehová nádielka oveľa bohatšia a mráz omnoho väčší. Avšak mnohí z nás na to už zabudli. Je zvláštne, že aj keď je globálne otepľovanie nepriaznivým ba až nebezpečným javom, tak nejako sme si naň zvykli a neprekáža nám – teda aspoň počas zimy. Práve naopak, čudujeme sa, keď trochu primrzne. Teploty tesne pod nulou považujeme za

treskú zimu. Všímam si to najmä v správach v televízii alebo v počasí. Ako prekvapene sa tvária rosničky, keď hlásia v januári mráz -10°C . Celé to vyznieva ako: „Čo si to počasie dovoľuje, mrznúť, v januári.“ Keď zapnem televíziu, v každých správach počujem, že Bratislavu zasiahla obrovská kalamita. Veď napadlo 5 cm snehu ☺. Niekedy sa mi to zdá až smiešne. Vám nie? Podľa takýchto ľudí by zrejme ideálna zima vyzerala tak, že teploty by nemali klesnúť pod 15°C a lyžovali by sme sa v kraťasoch a tričkách. To by sme však museli žiť niekde v Dubaji.

Ja osobne mám zimu rada. Je to moje obľúbené ročné obdobie. Hoci nie som vyznávačka extrémnych mínusových teplôt, „optimálny“ mráz mi nevádi. Aj keď by sme mohli polemizovať, čo je optimálny mráz... Podľa mňa má byť zima biela, zasnežená. Keď príde me z prechádzky, máme mať červené od mrázu vyštípané líca. Keď kráčame na vianočnú polnočnú omšu, má nám to pod nohami pekne „vrzdať“. Keď sa v noci zobudíme a pozrieme von oknom, malé snehové vločky majú potichu padať na spiacu krajinu. V mojej predstave ideálnej zimnej noci nesmie chýbať ešte jedna vec – lane pod našimi oknami. Možno si pamätáte, že pred rokom sme vám v Nededžanovi priniesli článok o našich laniach. Nesklamali nás a prišli aj tento rok. Avšak chýbal medzi nimi náš kamarát jelenček. Asi už jeho hlava visí niekde v horách nad stolom. Bohužiaľ!

Zima je magickým obdobím. Príroda so snehovou prikrývkou pôsobí krehko, tajomne, čarovne. Všade vládne ticho a pokoj. Biele vločky pomaly pribúdajú. Mráz na okná maľuje pestrú kyticu kvetov. Zubaté slnko zalieva snehovú perinu miliónmi drobných kryštálikov. Na nočnej oblohe bliká tisícero hviezd a mesiac krásne osvetľuje zasneženú spiacu krajinu. Takúto zimu milujem. Takúto zimu si chcem pamätať.

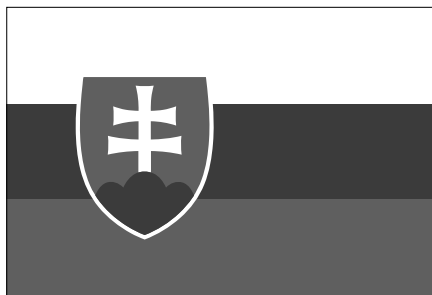
KM

LEPŠIE VLASTENECTVO?

V poslednej dobe rozvŕril hladinu slovenského verejného života tzv. vlastenecký zákon. V čase, keď píšem tento článok, bol zákon schválený iba poslancami Národnej rady Slovenskej republiky, prezidentom zatiaľ nie. Keď som prvýkrát počula o návrhu tohto zákona, myslela som si, že je to iba žart – a „oni“ ho nakoniec schválili...

Podľa vlasteneckého zákona sa bude musieť na každej štátnej základnej, strednej a vysokej škole hrať v pondelok pred začiatkom vyučovania slovenská hymna. Rovnako to bude na všetkých športových podujatiach a zápasoch, ktoré organizujú národné športové zväzy, aj pred rokovaním parlamentu, na začiatkoch zasadaní obecných či mestských zastupiteľstiev, ale aj župných parlamentov. Každý úradník, ktorý nastúpi do štátnej služby, bude povinný sľúbiť vernosť Slovenskej republike.

Naši poslanci predpokladajú, že týmto zákonom naučia deti a mladých vlastenectvu, že sa zvýši počet ľudí hrdo sa hlásiacich k Slovensku. Avšak môže to byť úplne naopak. Veď sa často stáva, že k tomu, čo nám prikazujú, máme averziu, nepáči sa nám to, aj keď to ne-

musí byť celkom nesprávne. My ľudia sme takí – tvrdohlaví, s vlastnými názoromí na to, čo je dobré a čo nie.

Čo vlastne znamená vlastenectvo? Podľa mnohých definícií je vlastenectvo láska k vlasti. A láska sa predsa nedá naučiť, lásku musí človek cítiť vo svojom vnútri – rovnako ako vlastenectvo. Keď sme sa narodili, nikto nás nenútil milovať svojich rodičov. Keď sme vyrástli, nikto nás nenútil milovať toho či tamtu. Keď sa nám narodili deti, tiež nás nikto nenútil ich milovať. Jednoducho to tak bolo. Tak sme to cítili. Prečo nás teda chcú teraz nútiť milovať svoju domovinu? Prečo nám diktujú, čo máme cítiť?

Ja osobne sa považujem za vlastenku. Mám rada svoju krajinu. Som hrdá

na to, že som zo Slovenska. A nikto ma k tomuto presvedčeniu nemusel nútiť. Vlastenecký zákon však vnímam ako krok vedľa. Nedokážem si totiž predstaviť, že prídem v pondelok do školy a tam nám pustia hymnu. Najskôr mi to asi bude smiešne, potom nudné a nakoniec trápne. A neviem, či cieľom tohto zákona je urobiť zo slovenskej štátnej hymny, jedného zo symbolov Slovenskej republiky, „trápnosť“...

Na druhej strane zase chápem tých, ktorí s týmto návrhom prišli. Na Slovensku naozaj v súčasnosti žije veľa detí, mladých i dospelých, ktorí nepoznajú slová vlastnej hymny. Necítia sa byť Slovákmi, skôr sa hanbia za štát, z ktorého pochádzajú. Veľakrát však tomu dopomáhajú aj tí najvyšší, ktorí majú Slovensko reprezentovať, no namiesto toho mu robia zlé meno. Paradoxné je, že práve títo „vlastenci“ navrhli daný zákon...

Pocit vlastenectva nemožno človeku nanútiť. Buď ho má, alebo nemá. Nezmení to ani zákon, ani každotýždňové počúvanie hymny, ani sľub vernosti. Byť vlastencom je pekná vec. Byť však vlastencom z donútenia... v tom už, bohužiaľ, krásu nevidím.

KM

Čarovný Londýn (Londýn, I love you)

Ak milujete cestovanie, históriu, ale aj nakupovanie skvelým riešením pre Vás je Londýn. Hlavné mesto Veľkej Británie, v ktorom žije približne 7,5 miliónov ľudí, čiže viac ako na celom Slovensku. Je v podstate za „rohom“, je krásne a očarujúce. Na chuť si v ňom môže prísť každý. Aj milovník histórie, aj milovník dnešnej modernej doby. Londýn je proste IN.

Keď som mala prvýkrát vycestovať do Londýna, nebolo mi všetko jedno. Mala som sladkých sedemnášť, leto pred sebou, veľké ružové okuliare nasadené na očiach a hlavne strach z neznáma. Strach z dlhého cestovania autobusom, z neznámej krajiny, kultúry, z nových zážitkov...Ale predsa ma pri srdci hrial pocit, že ma tam čaká sestra, aspoň kus domova, s ktorou budem spoznávať toto krásne mesto a celú anglickú krajinu. Odvtedy som vycestovala do Londýna už asi osemkrát a stále sa mi nezunoval, lebo Londýn vám stále môže ponúknuť niečo nové.

Ak by ste sa rozhodli vycestovať do Londýna, odporúčam vám zvoliť leteckú dopravu. Autobusom je to dlho, nepohodlné a dokonca aj drahšie ako lietadlom. Ak však chcete vychytať dobrú cenu za letenku, treba si ju hľadať už aspoň pol roka dopredu, vtedy naozaj môžete naraziť na výhodnú akciu. Cesta trvá približne 2 hodiny. Po príchode do Londýna si netreba zabudnúť prestaviť hodinky o hodinu dozadu, Londýn sa totiž nachádza v inom časovom pásme. Ubytovanie v Londýne je pomerne drahé. V centre mesta sa obyčajný Slovák môže ubytovať len vo svojich najodvážnejších snoch, ceny sú totiž astronomické a na super lacné nákupy by vám už nezostalo veľa ☹. Ak teda nemáte v Londýne nejakých príbuzných alebo známych, ktorí by vás ubytovali za horalky, klobásky a korbáčiky, odporúčam za miesto pobytu zvoliť okrajové časti Londýna, v ktorých sú ceny prijateľnejšie.

Z Londýna nemôžete odísť bez suvenírov a fotiek z hlavných historických pamiatok. Vidieť Big Ben na živo stojí za to. Vypína sa v celej svojej kráse pri temnej Temži. Súkromnú fotku v pozadí s Big Benom je len ťažké zachytiť, pretože v tejto centrálnej časti Londýna sa denne premelié tisíce ľudí. Navštíviť sa oplatí aj Buckinghamský palác, kde môžete vychytať bezchybnú výmenu stráži alebo dokonca aj samotnú kráľovnú, ktorá sa vyberie na prechádzku. Zdvihnutá vlajka nad palácom vám prezradí, že kráľovná je doma a ak zdvihnutá nie je, márne budete na pani kráľovnú čakať. Ak si chcete Londýn pozrieť z vtáčej perspektívy na celú jednu hodinu, dajte sa povoziť na London Eye. Nie je to až také drahé (približne 20 eur) a pohľad z hora je naozaj očarujúci. Odradiť vás môžu len dlhé rady čakajúcich turistov. Ak by ste sa chceli z Big Benu prejsť pešo k Tower Bridge, neodporúčam! Aj keď sa to na mape nezdá ďaleko, peši to trvá približne hodinu a pol a poviem vám, že vás nohy budú poriadne bolieť. Treba nasadnúť na typický červený autobus a v pohodlí sa odviezť k „monumentálnemu

vežovitému mostu“. Most sa otvára len raz do mesiaca, tak ak vychytáte práve tento deň, ste šťastný clovek. Ak ste milovník historických pamiatok, Londýn vás naozaj nesklame.

Ak radi veľa a lacno nakupujete, Londýn je na toto ako stvorený. Možno vás prvý pohľad na móde výstrelky najprv zaskočí, ale neváhajte. Nakupujte! O pol roka to bude IN aj na Slovensku! Lacné a kvalitné veci vás naozaj potešia, ale ak túžite aj po luxusných značkách typu D&G, Versace, GAP atď., treba sa presunúť na roh ulice Oxford a Bond street, kde nájdete ich predajne. V Londýne narazíte aj na librálne (u nás euráče), v ktorých môžete nakúpiť všetko možné, od pochutín až po kozmetiku. Nebuďte prekvapení, ak narazíte sa značku kozmetiky, ktorá sa bežne predáva aj u nás a trikrát drahšie, proste ste v Londýne, a tu je možné všetko. Preto vám odporúčam nebrať si do Londýna žiadne veci, aby ste ich potom pri odchode domov nevyhadzovali na letisku z batožiny. Berte len to najdôležitejšie a najnevynutejšie.

V Londýne sa môžete pohybovať metrom, ktoré vás rýchlo a pomerne lacno všade dopraví. Väčším zážitkom podľa mňa je však cesta strávená v typickom červenom dvojposchodovom autobuse v tzv. double-decker. Výhľad z hora je úžasný, môžete pozorovať všetko, čo sa okolo vás deje, mať krásny výhľad na mesto a obdivovať excelentnú (občas veľmi rýchlu) jazdu šoféra po úzkych londýnskych cestách. Jedna jazda stojí približne 1,5 eura bez ohľadu na dĺžku trvania jazdy. Deti v školskom veku jazdia zadarmo. Ak však chcete nastúpiť na takýto prichádzajúci autobus, musíte si ho stopnúť. Ak nestopnete (ukazovák nahor), šofér vás jednoducho odignoruje a vy budete musieť čakať na druhý (čo nie je taký problém, keďže tam autobusy jazdia každý 10 minút). Toto si však pri ceste Londýnom treba zapamätať, je to ich pravidlo, ktoré treba rešpektovať.

Ak ste milovníkom kávy, hriechom by bolo, keby ste aspoň raz nenavštívili typické kaviarničky, v ktorých je v Londýne neúrekom. U mňa sa najväčšej obľube tešil Starbucks, v ktorej si môžete zakúpiť kvalitnú kávu, mrkvový a syrový koláč, typické londýnske mňamky. Kaviarničky vám ponúkajú pekný výhľad do ulíc a vy si môžete v pokoji popíjať kávu, sledovať, čo sa okolo vás deje a hlavne nasávať londýnsku atmosféru.

V Londýne sa možno len na začiatku budete cítiť cudzo. Už po pár minútach strávených v najfrekventovanejších častiach tohto krásneho mesta zistíte, že je multinationálne. A to je naozaj pravda. Márne by ste hľadali pravého rodeného Angličana, tí žijú len na vidieku. Londýn je mesto cudzincov, domovom pre každého. Stretnete tu najmä Poliakov, ktorých je tu naozaj veľa. Častokrát sa stáva, že ak prídete za robotou do Londýna, tak sa skôr naučíte po poľsky ako po anglicky. Poliáci sú pre Angličanov výhodná pracovná

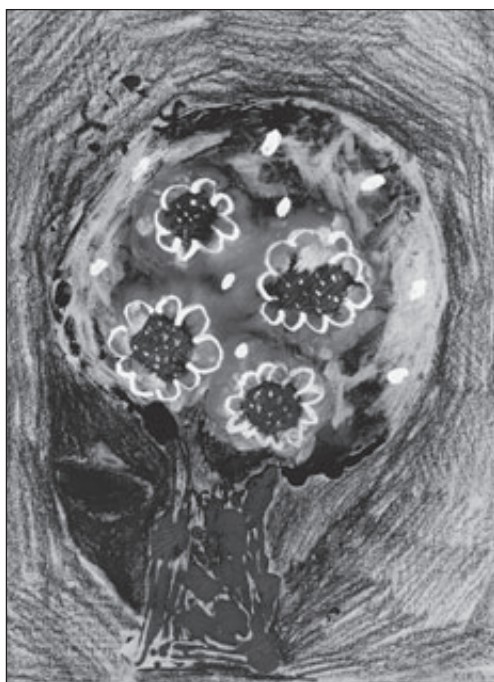
sila, ktorá pracuje dlho a za málo peňazí. Stretnete tu aj kopy Slovákov a uvidíte ako vám srdce zahreje, keď budete v tomto anglickom meste počuť svoju rodnú slovenčinu. Svet je predsa malý, ako sa hovorí ☺.

Na záver našej cesty po Londýne sa treba naučiť zopár fráz, ktoré sú pre anglickú konverzáciu bežné a typické. Ak nakupujete niečo v obchode, zakaždým sa vám predávajúci pozdraví „Hi“, „Hello.“ (Ahoj), po tom nasleduje otázka „How are you?“ (Ako sa máte?). Nenechajte sa prekvapiť a odpovedzte mu nasledovne: „Hello, I m fine. Thank you!“ (Ahoj, mám sa dobre. Ďakujem.) Bude to zdvorilé a slušné. V Londýne sa otázka „Ako sa máš?“ používa ako bežná fráza pri komunikácii. Ako keď my povieme „Ahoj“. Pri odchode z obchodu Vám predávajúci povie „Thank you. See you soon. Have a nice day!“ (Ďakujem. Vidíme sa čoskoro. Pekný deň prajem!) a vy mu len krátko odpovedzte „You, too. See you.“, čo znamená skoro ako „Aj vám. Doviadenia.“ V Londýne sú ľudia veľmi ústretoví a milí, zaujíma ich ako sa máte a aby ste mali pekný deň. Čo sa vám po nákupoch na Slovensku môže zdať naozaj trochu čudné ☹.

Londýn vás očarí. Je to čarovné mesto, dejisko Harryho Pottera, dlhej histórie, modernej architektúry, domov pre milióny cudzincov. Je naozaj zážitok navštíviť ho. Ale ak ste taký milovník domova ako ja, verte, že sa vždy radi vrátite domov, na naše rodné Slovensko. Ak by ste sa teda rozhodli cez leto navštíviť Londýn, jednoducho si povedzte „See you soon, Londýn!“ ☺ M.S.

Z tvorby našich žiakov

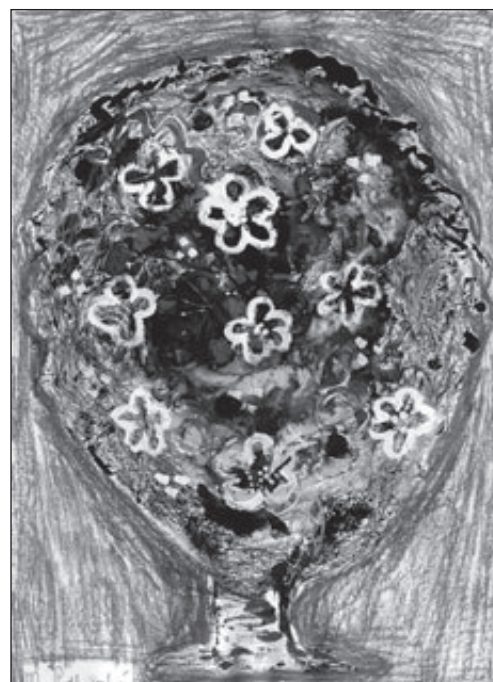

Nemá princezná na Budatínskom hrade

Bolo, nebolo, žil raz jeden kráľ a kráľovná, ktorí mali veľmi krásnu princeznú. V ich susedstve žila veľmi mocná a zlá čarodejnica, ktorá jedného dňa začarovala kráľovnú aj kráľa na veľmi, veľmi veľkých drakov. Malú princeznú uniesla k sebe do kráľovstva.

Po niekoľkých rokoch princezná vyrástla a čarodejnica ju chcela vydať. Rozhlásila, že kto zabije drakov, získa princezninu ruku. Nik sa však nesmel dozvedieť, že draci sú princeznini rodičia.

Rytieri bojovali proti drakom. Princezná sa preto veľmi sužovala, trápila, no nemohla im nič

povedať, pretože čarodejnica ju zakliala na nemú.

Raz jeden zisťoval, prečo je taká smutná. Stále sa jej vypytoval, až sa dozvedel, že tí draci sú jej milovaní rodičia. Rytier oznámil všetkým uchádzačom o princezninu ruku, kto vlastne sú tí draci.

Nad ránom sa všetci stretli a išli bojovať proti čarodejnici, ktorá ich pozorovala z Budatínskej veže. Keď videla prichádzajúcich bojovníkov, chystajúcich sa zaútočiť na jej vojsko – spustila poplach.

Ale neskoro!

Rytieri už bojovali. Jeden z nich sa pobral za čarodejnicou. A hoci bola prefikaná a zlá, premohol ju a tým aj zrušil všetky jej čarodejstvá a kúzla. V tom istom momente sa draci premenili na kráľa a kráľovnú a princezná mohla rozprávať.

Na hrade sa konala svadba. A taká svadba, akú ešte hrad nezažil. Princezná a rytier žili a hľadám žijú až dodnes ...

Ponaučenie: Dobro vždy zvíťazí nad zlom.

Autor: Juraj Smida, 3.A, ZŠ Gbeľany

